

ผลสำรวจการขายสุราในสถานที่และเวลาห้ามขาย

ช่วงเทศกาลสงกรานต์ 2553

กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข

กรมควบคุมโรค โดยสำนักป้องกันควบคุมโรคที่ 1-12 และสำนักโรคไม่ติดต่อ ได้สุ่มสำรวจการขายสุราในสถานที่ห้ามขายตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551 ซึ่งครอบคลุมสถานที่หลายแห่ง แต่ในครั้งนี้ได้ทำการสำรวจในสถานที่ห้ามขาย 2 แห่งเท่านั้น คือ สถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิง และสวนสาธารณะ และสุ่มสำรวจการขายในเวลาห้ามขายตามกฎหมายกำหนดเวลาขายสุราสำหรับผู้ได้รับอนุญาตขายสุราประเภท 3 และประเภท 4 พ.ศ.2548 ซึ่งได้กำหนดให้ขายสุราได้ในช่วงเวลา 11.00-14.00 น. และ 17.00 – 24.00 น.

จากการสำรวจในวันที่ 13 เมษายน 2553 ใน 27 จังหวัด ดังนี้ นนทบุรี พระนครศรีอยุธยา สระบุรี ชลบุรี ระยอง จันทบุรี ตราด ฉะเชิงเทรา ปราจีนบุรี สระแก้ว นครนายก สมุทรปราการ เพชรบุรี ขอนแก่น เพชรบูรณ์ อุบลราชธานี ยโสธร นครสวรรค์ พิษณุโลก อุตรดิตถ์ เชียงใหม่ ลำปาง ลำพูน นครศรีธรรมราช สุราษฎร์ธานี สงขลา และปัตตานี พบมีประเด็นสำคัญดังนี้

• พบการกระทำผิดขายสุราในสถานที่ห้ามขาย

- สำรวจจำนวน 870 แห่ง พบการกระทำผิด จำนวน 63 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 7.24
- สถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิงหรือร้านค้าในบริเวณสถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิง จำนวน 757 แห่ง พบการกระทำผิด 50 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 6.61 ซึ่งต่ำกว่าเทศกาลสงกรานต์ปี 2552 (15.4 %) และพบว่าเป็นปั้มน้ำมันขนาดเล็กบนถนนสายรองเป็นส่วนใหญ่ เกือบ 5 เท่าเมื่อเทียบกับบนถนนสายหลัก
- สวนสาธารณะ จำนวน 113 แห่ง พบการกระทำผิด 13 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 11.50

• พบการกระทำผิดขายสุราในเวลาห้ามขาย

- สำรวจจำนวน 3,369 แห่ง พบการกระทำผิด จำนวน 258 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 7.66 ซึ่งต่ำกว่าเทศกาลสงกรานต์ 2552 (18.3 %) ซึ่งเป็นร้านค้าในถนนสายรองเป็นส่วนใหญ่ เกือบ 2.5 เท่าเมื่อเทียบกับถนนสายหลัก

• เหตุผลของการกระทำผิดทั้งในสถานที่และเวลาห้ามขาย

- ไม่ทราบกฎหมาย ร้อยละ 5.27
- ในจำนวนของผู้กระทำผิดที่ทราบกฎหมาย ให้เหตุผลว่า ต้องการมีรายได้มากที่สุด ร้อยละ 27.43 รองลงมาให้เหตุผลว่า คิดว่าน่าจะมีการยกเว้นเพราะเป็นช่วงเทศกาล ร้อยละ 24.81 ไม่เคยมีการบังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจัง ร้อยละ 22.34 กลัวเสียลูกค้าประจำ ร้อยละ 22.03 และที่เหลืออีก ร้อยละ 4.31 ให้เหตุผลว่า คิดว่าบังคับใช้เฉพาะปั้มน้ำมันขนาดใหญ่ คิดว่าห้ามเฉพาะสุราแต่ขายเบียร์ได้ ไม่ได้ตั้งโซวี่ให้เห็นแต่สามารถขอซื้อได้ตลอด

ประเด็นข้อสังเกต

1. การสำรวจเรื่องสถานที่ห้ามขายครั้งนี้ได้ทำการสำรวจร้านค้าในบริเวณปั๊มน้ำมัน ซึ่งพบว่ามีการกระทำผิดลดน้อยลง แต่มีข้อสังเกตในบริเวณข้างๆ ปั๊มน้ำมันจะมีร้านค้าเล็กๆ ที่ขายสุราและมีร้านค้าอยู่ข้างถนนเป็นระยะ น่าจะมีการขายให้กับผู้ที่สัญจรไปมาเพราะมีตู้แช่เย็นและกล่องเปียร์และเหล้าวางอยู่
2. จากข้อมูลพบว่าร้านค้าส่วนใหญ่ทราบว่ามิถุนายนมีกฎหมายบังคับใช้ อาจเป็นเพราะว่ามีการประชาสัมพันธ์ผ่านสื่ออย่างกว้างขวาง แต่ที่ยังกระทำผิดเกิดจากสาเหตุ คือ ต้องการหารายได้ เพราะในช่วงเทศกาลจะขายดีมาก คิดว่าช่วงเทศกาลน่าจะยกเว้นให้ขายได้ เป็นความเข้าใจผิด และเห็นว่าไม่มีการบังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจัง เจ้าหน้าที่ดูแลไม่ทั่วถึง และกลัวเสียลูกค้า
3. ปั๊มน้ำมันในถนนสายรองมีการกระทำผิดมากกว่าถนนสายหลัก อาจเนื่องมาจากในช่วงวันดังกล่าวประชาชนเดินทางกลับภูมิลำเนาและมีการเฉลิมฉลองกันในหมู่บ้าน มีการดื่มกินกันมากกว่าปกติ แต่สวนสาธารณะบนถนนสายหลักมีการกระทำผิดมากกว่าถนนสายรอง อาจเนื่องมาจากประชาชนแวะพักหลังเดินทางเล่นสาดน้ำสงกรานต์

ข้อเสนอแนะ

1. ควรนำประเด็นข้อสังเกตในเรื่องการหลีกเลี่ยงการขายทั้งในสถานที่และเวลาห้ามขายมาพิจารณาเพื่อหาแนวทางในการดำเนินการทางกฎหมายต่อผู้กระทำผิด
2. ควรมีการร่วมมือกันระหว่างหน่วยงานบังคับใช้กฎหมาย ในการออกตรวจจับผู้ที่กระทำผิดพร้อมทั้งเผยแพร่ข้อมูลผ่านสื่อในวงกว้าง เพื่อเป็นกรณีตัวอย่าง
3. ควรมีการบังคับใช้กฎหมายอย่างเข้มงวด มีเจ้าหน้าที่ออกตรวจจับอย่างสม่ำเสมอ เน้นหนักในชุมชน และสวนสาธารณะ
4. ควรมีการทบทวนการออก/ต่อไปอนุญาตขายสุราให้เข้มงวดมากขึ้น รวมไปถึงมีการเพิ่มโทษผู้กระทำผิด
5. ควรจัดพื้นที่ให้เล่นน้ำสงกรานต์ (Zoning) และห้ามนำเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์เข้าไปในพื้นที่ ซึ่งในปีนี้มี การดำเนินการในหลายพื้นที่ ส่งผลให้ลดความรุนแรงและการทะเลาะวิวาทลงได้

ขอขอบคุณสำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 1 – 12 กรมควบคุมโรค และสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด

กลุ่มป้องกันการบาดเจ็บ
สำนักโรคไม่ติดต่อ กรมควบคุมโรค